Kvindebevægelsen med Kristendommen og Revolutionen? Bevægelser, der især for Kristendommens Vedkommende rørte sig lige saa dybt hos Kvinder som hos Mænd, og som Kvinderne derfor i lige saa fuldt Maal som Mændene har baaret frem. Der stod kloge og varme Kvinder baade ved Siden af Kristus og ved Siden af Revolutionens store Aander. Der har vi været med, og vi har for saa vidt ingen Forpligtelser frem for Mændene til at bringe noget nyt paa det aandelige eller sociale Omraade.

Heller ikke er vi Kvinder, saa lidt som Mændene, en saadan ensartet Masse, at vi som Kvindeparti kan frembringe nogen ensartet aandelig Værdi.

Hvilke Fordringer om »at give os ny moralske Værdier« eller om »at søge ny Veje til Menneskers Lykke,« stiller Hr. Poulsen f. Eks. til Tyendet i Anledning af den kommunale Valgret, de nylig har erhvervet?

Det vi hævder er, at vi har de samme Forpligtelser som Mændene til at arbejde videre paa Udviklingen, og derfor vil vi have de samme Vilkaar at arbejde under. Vi er, i Modsætning til Hr. Poulsen, altsaa (jeg haaber han staar nogenlunde ene blandt Mændene) saa naive, at vi ikke synes det er Smaating at være Samfundsstøtter og skrive Love, og vi mener, at der gennem gode Love og gennem alt »Kævlet« om disse samme Love tilflyder Samfundet nye Værdier.

Skulde vi endelig komme til at give Samfundet nye Værdier, specielt som Kvindeparti, hvilket man synes at forlange af os (med Urette, thi Kvindebevægelsen er nemlig ikke» Veldædighed« mod andre, den er til bedste for Kvinderne selv, for os selv, os selv), saa ønsker jeg, at det maatte blive det, at vi, fordi vi kommer ny og friske til Arbejdet, maatte kunne bringe lidt Optimisme som Modvægt mod al den sure Mistillid til alt offentligt Liv, der i dette sørgelige Øjeblik af vor politiske Historie benytter Lejligheden til at tude os Ørene fulde om, at Politik er demoraliserende og af det onde o. s. v. og om, at hvis Kvinderne ikke vil andet end træde i Mændenes Spor, da maa de hellere træde de gamle Kvindeveje.

Det offentlige Liv kan i mange Henseender sammentsilles med det enkelte Menneskeliv; Fejl og Fortrin er de samme der som her.

Der, hvor man har sin Svaghed, har man ogsaa ofte sin Styrke; for hver en sort Plet i det offentlige Liv, man vil kunne sætte Fingren paa, vil der i Reglen være en tilsvarende lys Side.

Kunde vi Kvinder være med til at drage den lyse Side i Forgrunden, da var det ikke ringe; thi den, der tror paa sin Tid og sit Folk, ham hører Folket og Fremtiden til.

Johanne Asmund.
f. Rode.

III.
Et fælles Program for Kvinder er unaturligt.

Hr. Poulsen synes at mene, at for at Kvinderne maa opnaa fuld Ligestilling og Ligeberettigelse med Mændene, er det nødvendigt, at de tilfører Samfundet nye Værdier, bryder nye Baner, ellers har de ikke saa megen Ret i deres Kamp, som de selv tror.

Hr. Poulsen tager fejl i dette.

Selv om Kvinderne ikke bidrog det ringeste til Menneskeslægtens Fremskridt, havde de alligevel fuld Ret til at stille de omtalte Krav, fordi det, de fordrer, kun er en simpel Menneskerettighed, som de burde være født med, ligesaavel som den anden Halvdel af Menneskeheden. Ingen spørger en Mand, om han vil tilføre Samfundet nye Værdier, før han faar sine Rettigheder. Han *har* dem simpelthen. Hr. Poulsen vil se bort fra den »troskyldige Tale om Retfærdighed«. Jeg ser ikke, at der nogen Anledning til at betegne det som puerilt, at den ene Halvdel af Menneskene ønsker samme Medbestemmelsesret som den anden. At behandles som umyndige er et stort Tryk for voksne Mennesker, og alene Bevidstheden om at være fuldt medraadig vil bidrage mægtigt til at give Kvinderne de Impulser til at skabe nyt, som Hr. P. fordrer af dem.

»Hvad vil Kvinderne saa?« spørger Hr. Poulsen. »Deres Program siger saa lidt.«

Hr. Poulsen maa huske paa, at saalænge Kvinder af alle Anskuelser maa samles om den fælles Sag: At opnaa Rettighederne, lader et specialiseret Program for Fremtiden sig ikke opstille. Og et saadant *bør* heller ikke opstilles, saavist som et Program, særligt for Kvinderne, vil være unaturligt, efter at de har opnaaet politiske Rettigheder, til hvilken Tid de bør deltage i det offentlige Liv, delte efter Overbevisning, men sammen med deres mandlige Meningsfæller. Kvindebevægelsen er ikke en Bevægelse med en fælles Ide udover Kravet om Ligestillingen og kan derfor paa ingen Maade sammenlignes med Bevægelser som Kristendommen eller lign.

Hermed skal selvfølgelig ikke være sagt, at Kvindernes Deltagelse i det politiske Liv ikke vil berede Vejen for meget godt og nyt. Tværtimod. Og jeg skal nævne Hr. Poulsen et Omraade, paa hvilket jeg tror, Kvinderne særlig vil lægge deres Indflydelse i Vægtskaalen, nemlig Familierettens. Det er et Felt, som Mændene hidtil kun sparsomt har dyrket, fordi de ikke selv har lidt under dens store Mangler. Den, der har Skoen paa, ved bedst, hvor den trykker; derfor føler jeg mig forvisset om, at alle de store Opgaver, som her venter paa deres Løsning, og som er af gennemgribende Betydning for Menneskeslægtens Lykke, vil blive løste, særlig paa Initiativ af Kvinder. Dette kun nævnt som Eksempel. En omfattende Redegørelse for alt, hvad nyt netop Kvinderne kan tænkes at bringe, er ikke blot meget vanskelig, men ogsaa unødvendig, fordi deres Valgret, som alt sagt, ikke bør gøres afhængig heraf.

Julie Vilstrup Stæhr.

IV.
Fri Valgret.

Man maa være Hr. L. C. Poulsen taknemmelig for, at han har draget ovenstaaende Spørgsmaal frem til Behandling. Jeg er ganske enig med Hr. Poulsen i, at dersom det, at vi